

Tillæg og revurdering af miljøgodkendelse

Kvægbrug
Ågårdvej 4, 9881
Udvidelse fra 862 DE til 1.185 DE

Husdyrgodkendelsesloven § 12
Dato for gyldighed: 27. april 2016
Journalnummer 09.17.18-P19-22-15

Indholdsfortegnelse

1	Tillæggets og Revurderingens omfang	3
1.1	Resumé.....	3
1.2	Offentlighed.....	4
1.3	Klagevejledning.....	5
1.4	Gyldighed.....	5
1.5	Næste revurdering.....	5
1.6	Tillæggets og revurderingens indhold og vurderinger.....	6
2	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	7
2.1	Nye og eksisterende anlæg på ejendommen.....	7
3	Husdyrholdet og produktionsforhold	8
3.1	Husdyrholdet og staldanlæg.....	8
3.2	Fodring.....	10
4	Gødningstyper og -håndtering	11
4.1	Husdyrgødning.....	11
4.2	Fosforindhold i husdyrgødningen.....	13
5	Gener fra husdyrbrugets anlæg	14
5.1	Lugt.....	14
6	Bedriftens påvirkninger af natur og miljø	16
6.1	Ammoniakfordampning og naturområder.....	16
6.2	Udbringningsarealer.....	17
7	BAT vedr. management	19
7.1.	BAT for forbrug af energi og vand.....	19
7.1	Management og egenkontrol.....	20
8	Bilag	21
Bilag 1.	Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger).....	21
Bilag 2.	Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre.....	23
Bilag 3.	Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder.....	24
Bilag 4.	Oversigt over ejendommens vilkår.....	30

1 Tillæggets og Revurderingens omfang

1.1 Resumé

Johnny Jørgensen, Ågårdvej 4, 9881 Bindslev har ansøgt om et tillæg til den eksisterende miljøgodkendelse¹ fra den 5. februar 2008. Tillægget gør det muligt at udvide antallet af malkekøer og samtidigt reduceres antallet af kvier. Samlet ændres dyreholdet fra 862,35 DE² til 1.184,91 DE i kvæg.

Der opføres ingen nye staldafsnit eller opbevaringsanlæg i forbindelse med udvidelsen, da udvidelsen af dyreholdet kan rummes i de bygninger, der er under opførelse og godkendt i tillæg til miljøgodkendelse af 10. april 2015.

En miljøgodkendelse skal revurderes første gang efter 8 år, og da miljøgodkendelsen fra 5. februar 2008 dermed skal revurderes i år, indarbejdes revurdering i dette tillæg. Kommunen skal ved revurdering først og fremmest vurdere, om virksomheden er tidssvarende i forhold til de teknikker og teknologi, der kan give den mindste belastning af natur og miljø. Revurderingen omfatter alt i alt:

- Anvendelsen af den bedste, tilgængelige teknologi (BAT)
- Bedriftens totale belastning med ammoniak af værdifuld natur i nærområdet

Ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse er indsendt til Hjørring Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem første gang den 8. december 2015.

Den ansøgte ejendom har CVR nr. 21797634. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse i bilag 1, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse i henhold til de gældende regler³. Godkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1.*)
- Sammenlægning af ejendomme (*vilkår 2.1.1.*)
- Skrabe anlæg i stalde (*vilkår 3.1.1.*)
- Husdyrholdets sammensætning og staldsystemer (*vilkår 3.1.2.*)
- Aftale med biogasanlæg (*vilkår 4.1.1.*)
- Gyllebeholder nr. 8 og 12 skal overdækkes (*vilkår 4.1.2.*)

Nogle af vilkårene i dette tillæg til miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her:

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

² De angivne DE er opgivet i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen - Bek. nr. 853 nr. 30.06.2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. - med efterfølgende ændringer.

³ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyr godkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

- Til dokumentation for, at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer er overholdt, skal gødningsregnskabet kunne forevises.
- Når kommunen på tilsyn forlanger det, skal eventuelle afvigende værdier i gødningsregnskabet i forhold til standardværdier kunne dokumenteres ved f.eks. effektivitets-/produktionskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner, og afregninger fra slagteri, mejeri eller lignende.
- Til dokumentation for at gylle leveres til biogasanlæg, skal der laves skriftlig aftale med biogasanlæg om årlig modtagelse af gylle.
- Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappere end vilkårene i denne godkendelse.

Revurdering

Kommunen vurderer, at der ikke er grundlag for at påbyde anvendelse af bedre teknologi end den, der er i dag anvendes på bedriften.

Kommunen vurderer, at totalbelastningen af nærmeste Natura 2000-område (kategori 1-natur) og nærliggende særligt værdifuld natur (kategori 2-natur) ikke overstiger de gældende grænseværdier⁴.

Kommunen vurderer, at der ikke er baggrund for at stille yderligere krav vedrørende lugt fra anlægget.

1.2 Offentlighed

Kommunen annoncerede indledning af revurderingen på hjemmesiden den 21. marts 2016, med en frist for bemærkninger den 4. april 2016. Der indkom ingen bemærkninger i denne første høringsfase.

Orientering om udkast til tillæg og revurdering af miljøgodkendelse blev den 4. april 2016 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor en beregnet konsekvenszone, ansøger selv og en række organisationer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 3 uger.

Der indkom enkelte bemærkninger fra ansøgers konsulent. Bemærkningerne gav anledning til enkelte rettelser, i form af rettelse af formuleringen af vilkår om skabning af spalter, til skrabning af fast gulv, samt fjernelse af krav om dokumentation for overholdelse af fodringvilkår, da der ikke er stillet sådanne vilkår.

---

⁴ Bekendtgørelse 1283 af 08-12-2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

1.3 Klagevejledning

Ansøger selv kan klage over kommunens afgørelse – dvs. dette tillæg og revurdering – indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det samme kan enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v.

Klagen skal indsendes til Natur- og Miljøklagenævnet via Klageportalen, som der findes et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klagen skal være modtaget senest den 25. maj 2016 kl. 23.59.

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver et gebyr på 500 kroner. Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen.

Afgørelsen kan godt tages i brug, selvom der klages over den – med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet og under forudsætning af, at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Udnyttes en afgørelse, der er klaget over, sker det for egen regning og risiko. Natur- og Miljøklagenævnet har også mulighed for at ændre eller ophæve en afgørelse på baggrund af en klage.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

1.4 Gyldighed

Vilkår:

- 1.4.1 Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for 3 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis dyreholdet ikke er fuldt udvidet inden fristens udløb, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke er udnyttet.

Godkendelsen til udvidelse af dyreholdet følger kontinuitetsprincippet jf. § 33 stk. 3 i husdyrbrugsloven regnet fra afslutning af bygge- og anlægsarbejdet.

1.5 Næste revurdering

Virksomhedens miljøgodkendelse og tillæg skal regelmæssigt, og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering⁵. Tillægget fra 10. april 2015 skal revurderes første gang i 2023, og næste revurdering af miljøgodkendelsen fastsættes derfor tilsvarende til 2023, så revurdering kan ske samlet. Den første regelmæssige revurdering af dette tillæg til miljøgodkendelse, skal foretages efter 8 år, og dermed i 2024. Idet de tidligere godkendte dyrehold, er erstattet af det tilladte dyrehold i dette tillæg, vil revurderingen af miljøgodkendelse og tillæg i 2023, derfor i praksis ske på baggrund af dyreholdet i dette tillæg/revurdering.

Dit husdyrbrug er et såkaldt IE-husdyrbrug. Dvs. at det er omfattet af EU-direktivet om industrielle emissioner. Det betyder, at hvis EU-kommissionen vedtager nye BREF-dokumenter (BAT-reference-dokumenter) for bedriftstypen, skal kommunen straks iværksætte en ny revurdering.

---

⁵ jf. Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Nye krav, der følger af et nyt BREF-dokument, skal nemlig være opfyldt inden fire år fra den dag, hvor dokumentet er vedtaget i Kommissionen.

1.6 Tillæggets og revurderingens indhold og vurderinger

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi (Best Available Technology). BAT er berørt i flere af de følgende afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation til EU-direktivets krav herom. Der skal redegøres for BAT på følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management.

Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT notat (BREF-dokument) inden for kvægdrift, er det Hjørring Kommunes opfattelse, at mange af BAT-elementerne fra BREF for svin og fjerkræ er generelle, og derfor kan overføres til kvægbrug.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet i afsnit 1.1

Da dette tillæg knytter sig til den eksisterende miljøgodkendelse af 5. februar 2008, skal kommunen skal derfor som udgangspunkt kun vurdere de ændringer og tilføjelser, der ansøges om i forbindelse med tillægget. Vilkårene i den eksisterende miljøgodkendelse og tillæg er således stadig gældende, med de ændringer der eventuelt fremgår af dette tillæg. Da miljøgodkendelsen samtidig revurderes, skal kommunen vurdere, om virksomheden som helhed er tidssvarende i forhold til de teknikker og teknologi, der kan give den mindste belastning af natur og miljø.

Vurderingen kan føre til, at der stilles nye krav til bedriften (vha. vilkår).

Derudover skal kommunen vurdere:

- Bedriftens totale belastning med ammoniak af værdifuld natur i nærområdet
- Om der er baggrund for at stille krav om en mindre emission af lugt fra anlægget

2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

2.1 Nye og eksisterende anlæg på ejendommen

Vilkår:

2.1.1. Der skal ske matrikulær sammenlægning af de to ejendomme, med adresse på henholdsvis Ågårdvej 4 og Hejselbækvej 16, inden tillægget til miljøgodkendelsen udnyttes.

Der skal ikke opføres nye bygninger/anlæg. Den ansøgte udvidelse finder sted i de eksisterende stalde. Den større mængde husdyrgødning, er der plads til i de eksisterende samt den uopførte nye gyllebeholder, som er godkendt ved tillæg til miljøgodkendelsen af 10. april 2015.

Kommunen har konstateret at alle afstandskrav i henhold til § 6 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt på nær gældende afstandskrav på 50 meter fra den eksisterende stald og ensilageopbevaringsanlæg, til nabobeboelsen på Hejselbækvej 16. Her bliver afstanden henholdsvis ca. 31 meter og ca. 14 meter, se kort herunder.

Der er derfor stillet vilkår om matrikulær sammenlægning, af de to ejendomme med adresse på hhv. Ågårdvej 4 og Hejselbækvej 16, sådan at de udgør en samlet fast ejendom. Afstandskravet fra staldanlæg til beboelse på samme ejendom er 15 m og dermed overholdt.

3 Husdyrholdet og produktionsforhold

3.1 Husdyrholdet og staldanlæg

Vilkår:

- 3.1.1. Der skal være skrabeanlæg og foretages effektiv skrabning af gulvet i stald nr. 1, 2, 9 og 10 på anlægstegningen (Bilag 2).
- 3.1.2. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor: *[Erstatter vilkår nr. 3.1.1. i tillæg til miljøgodkendelse af 10. april 2015]*

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser/ mælkeydelse	Antal årsdyr	DE
Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	Kostald (nr. 1)	14.000 kg	168	285,16
Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	Ny stald etape 1 (nr. 9)	14.000 kg	180	305,52
Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	Ny stald etape 2 (nr. 10)	14.000 kg	280	475,26
Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	Kælvingsbokse (nr. 4)	14.000 kg	10	16,97
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	Opdrætsstald (nr. 2)	6 – 24 mdr.	160	72,36
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Hytter	40 – 60 kg	200	2,61
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Opdrætsstald (nr. 2)	0 – 6 mdr.	100	27,03
Dyreenheder i alt				1.184,91

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Tilpasninger, f.eks. som følge af ændrede vægtgrænser indenfor samme dyregruppe, accepteres også, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det skal bemærkes, at alle eksisterende staldafsnit indgår i projektet og dermed i den nedenstående vurdering. Kommunen vurderer dermed, at der samlet set, for både de eksisterende og nye staldafsnit, ikke er behov for at stille vilkår om yderligere BAT- tiltag vedr. staldindretning frem til næste revurdering. I vurderingen er indgået hensyn til de eksisterende staldes alder og staldsystemer samt en afvejning af forholdet mellem miljøeffekt og omkostninger.

Som udgangspunkt finder kommunen, at BAT-niveau for ammoniakfordampning skal svare til en beregning foretaget ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Kommunen har foretaget to beregninger af BAT-niveauet for produktionen.

Den første beregning er lavet på baggrund af den aktuelle godkendte produktion på ejendommen, og redegør for at BAT-niveauet er overholdt i det tilfælde at dette tillæg ikke udnyttes, og dermed BAT-niveauet for revurdering af den oprindelige miljøgodkendelse. Den produktion der er godkendt i den oprindelige miljøgodkendelse, er ændret ved tillægget fra 10. april 2015, som ifølge CHR er udnyttet til og med etape I. Da den oprindelige produktion ikke længere er aktuel, foretages revurderingen på baggrund af det aktuelle dyrehold på bedriften.

Den anden beregning redegør for at BAT-niveauet er overholdt, for den ansøgte produktion, der godkendes med dette tillæg.

BAT-beregning 1 – revurdering af aktuel produktion

	Antal årsdyr	Vejledende ammoniakemission	
		Kg N/ år / dyr	kg N/år
Malkekøer i eks. stalde (fast, drænet gulv)	214	7,31	1.564,34
Kvier i eks. stalde (fast, drænet gulv)	160	3,78	605,60
Kvier i ny stald	60	3,78	227,10
Malkekøer i eks. dybstrøelsesstald	10	10,04	100,40
Malkekøer i ny stald ≤ 188 stk.	120	7,31	877,20
Småkalve dybstrøelse	100	1,89	189,00
Tyrekalve dybstrøelse	200	0,07	13,07
Den samlede emission fra anlæg må maksimalt være:			3.576,71

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har i forbindelse med tillægget i 2015 beregnet, at der vil være en emission fra den ansøgte produktion på 3.518 kg N/år. BAT kravet i forhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) er dermed overholdt for revurderingssituationen af den oprindelige miljøgodkendelse.

BAT-beregning 2 – tillæg til udvidelse

	Antal årsdyr	Vejledende ammoniakemission	
		Kg N/ år / dyr	kg N/år
Malkekøer i eks. stalde (fast, drænet gulv)	168	7,31	1.228,08
Kvier i eks. stalde (fast, drænet gulv)	160	3,79	605,60
Malkekøer i eks. dybstrøelsesstald	10	10,04	100,40
Malkekøer i ny stald 189 – 563 stk.	460	6,57	3.024,45
Småkalve dybstrøelse	100	1,89	189,00
Tyrekalve dybstrøelse	200	0,07	13,07
Den samlede emission fra anlæg må maksimalt være:			5.160,60

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet, at der vil være en emission fra den ansøgte produktion på 4.779,39 kg N/år.

BAT kravet i forhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) er dermed overholdt, for tillæg og revurdering.

3.2 Fodring

Der anvendes tidssvarende foderplanlægning og udfodringsteknikker, der er med til at begrænse spild og tab af næringsstoffer til miljøet. Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne.

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT, at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det, at visse fodertilsetninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det BAT, at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase – for at få reduceret fjerkræs og slagtesvins fosforudskillelse.

BREF-dokumentet omhandler alene slagtesvin og fjerkræ og ikke kvæg og lign. Idet koen er en drøvtygger, kan de forhold der er nævnt i BREF-dokumentet ikke ukritisk overføres til en kvægproduktion. Således er det f.eks. ikke muligt at anvende fytase eller syntetiske aminosyrer. I de senere år har der imidlertid været øget forsknings- og rådgivningsmæssig fokus på fosfor og fordringsnormen for fosfor er reduceret. Gennem foderplanlægningen er der ligeledes fokus på indholdet af såvel fosfor som protein i foderblandingen.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers valg af fodringsteknik med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT vedr. fodring.

4 Gødningstyper og -håndtering

4.1 Husdyrgødning

Vilkår:

- 4.1.1. Der skal laves skriftlig aftale med biogasanlæg om årlig modtagelsen af gylle svarende til 641 DE, eller det antal DE som overstiger 544,1. Aftalen skal kunne fremvises, når kommunen forlanger det. [Erstatter vilkår nr. 4.1.3. i tillæg til miljøgodkendelse af 10. april 2015]
- 4.1.2. Der skal etableres fast overdækning på gyllebeholder nr. 8 og 12 på anlægstegningen (Bilag 2).

Den producerede husdyrgødning på ejendommen er kvæggylle og dybstrøelse. Der produceres i alt på ejendommen 19.340 tons gylle og 361 tons dybstrøelse pr. år.

Der indgår ingen nye arealer i tillægget.

Nedenfor ses en oversigt over den samlede produktion, tilførsel og afsætning af DE på ejendommen.

Regnskab for husdyrgødning	DE
Kvæggylle produceret på Ågårdvej 4	1.138,29
Dybstrøelse produceret på Ågårdsvej 4	46,61
Kvæggylle afsat til landbruget Holtegårdsvej 76	-82,00
Kvæggylle afsat til landbruget Ågårdvej 5	-44,00
Kvæggylle afsat til landbruget Degnbølvej 181	-3,00
Kvæggylle afsat til landbruget Hejselbækvej 9	-5,00
Kvæggylle afsat til landbruget Kirkevej 11	-42,00
Kvæggylle afsat til landbruget Bragholtvej 4	-42,00
Kvæggylle afsat til biogasanlæg	-640,81
I alt (til udspredning på ejede og forpagtede arealer)	326,09

I det følgende afsnit redegøres nærmere for de enkelte gødningstyper og deres håndtering:

I følge den indsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af flydende gødning 19.340 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene, samt direkte nedbør til beholderne uden fast overdækning. Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 15.140 m³, hvilket svarer til 9,4 måneders opbevaring.

Opbevaringsanlæg	Beholder nr.	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning
Perstrup gyllebeholder	8	1994	1.740	Fast
Ny gyllebeholder	12	2016	4.000	Fast
Str. Bragholtvej (lejet)	-	-	1.000	-
Holtegårdsvej 76 (lejet)	-	-	2.000	-
Ågårdvej 5 (lejet)	-	-	1.400	-
Afsættes til biogasanlæg	-	-	5.000	-
I alt			15.140	

Placeringen af gyllebeholderne på ejendommen fremgår af oversigtstegningen i Bilag 2.

Vilkåret vedr. overdækning er med til at sikre, at ammoniakfordampningen fra produktionen holdes under det niveau, der omtales i 3.1 "Husdyrholdet og staldanlæg". Overdækningen vil desuden reducere lugtemission til omgivelserne.

Alle tanke opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.08.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion.

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderen skal tømmes jævnlige af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Ligeledes ifølge BREF kan det være BAT at foretage en behandling af husdyrgødning på bedriften under visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen, kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen.

Dybstrøelsen opbevares på eksisterende møddingsplads med fast bund og afløb til gylletank. Møddingspladsens placering fremkort af oversigtstegningen i Bilag 2.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring og håndtering af husdyrgødning med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT på området.

4.2 Fosforindhold i husdyrgødningen

For husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg, skriver Miljøstyrelsen bl.a. i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste, tilgængelige teknologi (BAT)" om fosfor. Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof, vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, der ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgangning i biogasanlæg.

For så vidt angår optimering af fosforudnyttelsen ved fodring af malkekvæg, vil mange fodermidler i praksis have et fosforindhold, der overstiger koens fysiologiske behov uden brug af mineralsk fosfor. Fodermidlernes naturligt høje indhold af fosfor vil derfor i mange tilfælde begrænse muligheden for at optimere fosfortildelingen i praksis. Adgang til foderanalyser for fosfor kunne i praksis give mulighed for at planlægge tildelingen af fosfor mere præcist, men manglende viden om fordøjeligheden af foderets fosforindhold betyder, at der fortsat skal være en sikkerhedsmargin i fodringsnormerne og fodringsplanlægningen, der tager hensyn hertil.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Hjørring Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledning fra malkekvægsbesætninger.

5 Gener fra husdyrbrugets anlæg

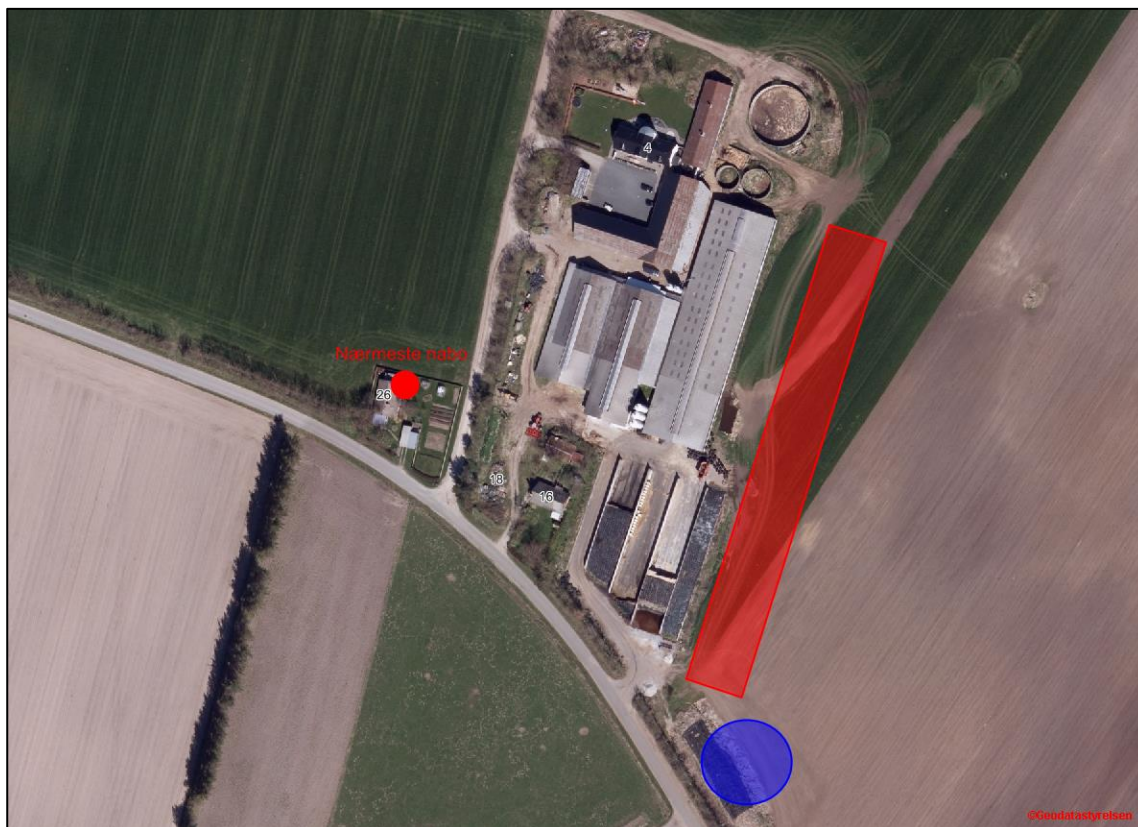
5.1 Lugt

Miljøstyrelsens ansøgningsystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Geneafstanden minimum (m)	Aktuelle afstande (m)
Enkelt bolig	140	140
Samlet bebyggelse	514	2.460
Byzone / Sommerhusområde	716	2.457

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldanlæg til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Da der er flere lugtkilder (flere stalde) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, der tager hensyn til, at der er flere stalde med forskellige emissioner. Det betyder, at afstanden til områdetyperne er beregnet ud fra et teoretisk lugtcentrum. Nærmeste nabo ses på kortet nedenfor.

Afstanden til nærmeste nabo er 140 meter

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtgenæafstande til de forskellige typer af beboelser i området.

Da gylleopbevaring primært foregår i ejendommens overdækkede gylletanke, forventer kommunen kun lugtbidrag fra ejendommens gylletanke ved omrøring og udkørsel samt ved transport af gylle til opbevaring på anden ejendom.

Kommunen forventer ikke væsentlige lugtgener fra produktionens foderanlæg. Der vil være en emission af lugt fra staldventilationen. Lugtgenerne fra staldventilationen kan begrænses ved hyppig og grundig rengøring af staldafsnittene og udstyr.

Lugt fra stalde vil dog altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedr. rengøring og staldhygiejne.

6 Bedriftens påvirkninger af natur og miljø

6.1 Ammoniakfordampning og naturområder

Hjørring Kommune har vurderet, om der i forbindelse med dette tillæg og revurdering er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning⁶.

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne bygger på det ansøgte projekt og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Ifølge husdyrgodkendelsesloven er det et krav, at der skal ske en reduktion af ammoniakfordampningen på 30 % for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregningerne viser, at dette krav er opfyldt.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg. Kommunens vurdering af påvirkningen med ammoniak skal tage udgangspunkt i driften fra før husdyrbruget udvidede første gang efter 1. januar 2007. I 2008 blev der givet godkendelse til udvidelse af husdyrbruget, vurderingen af påvirkningen med ammoniak tager således udgangspunkt i nudriften fra før udvidelsen i 2008⁷, hvor det godkendte husdyrhold var på 249 DE

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er i Miljøstyrelsens ansøgningssystem beregnet til 1.785,38 kg N/år i ved godkendelsen i 2008 og 4.779,39 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 2.994,01 kg N/år.

I nærheden af husdyrbruget er der et Natura 2000 område (kategori 1-natur) og flere overdrev omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (kategori 2-natur). Der er desuden en langstrakt mose beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven (kategori 3-natur).

Den forøgede belastning af ammoniak fra stald og lager i 5 udvalgte naturpunkter (se nedenstående kort) er beregnet til 0,0 – 0,5 kg N/ha per år. Den samlede belastning af ammoniak fra stald og lager i nærmeste Natura 2000 og § 7 område er beregnet til hhv. 0,0 og 0,7 kg N/ha per år.

Kommunen vurderer, at udvidelsen:

- Vil have en neutral effekt på naturen i Natura 2000 områder (kategori 1-natur)
- Ikke vil påvirke naturarealer beskyttet efter husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 2-natur) eller heder, moser, overdrev og skove (kategori 3-natur).

⁶ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁷ Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

- Vil have en neutral effekt på yngle-/rasteområder for arter beskyttede efter EF-habitatdirektivet bilag IV

Kommunen vurderer samlet, at den projekterede udvidelse kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur.

Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i Bilag 3.

Indtil dette tillæg til miljøgodkendelse udnyttes, vil det tilladte dyrehold, staldsystem og ammoniakfordampningsniveau fra tillægget af 10. april 2015 fortsat være det gyldige. I forbindelse med revurdering af miljøgodkendelsen er det derfor relevant at vurdere påvirkningen af naturområder, i det tilfælde at dette tillæg ikke udnyttes. I tillæg til miljøgodkendelse af 10. april 2015 er påvirkningen af naturområder vurderet til at have en neutral effekt på naturen i Natura 2000 områder (kategori 1-natur) samt ikke vil påvirke naturarealer beskyttet efter husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 2-natur) eller heder, moser, overdrev og skove (kategori 3-natur).

Kommunen vurderer derfor i forbindelse med revurderingen, at den aktuelle drift kan fortsættes, uden negative konsekvenser for den omgivende natur.

6.2 Udbringningsarealer

Der indgår ingen nye udbringningsarealer i dette tillæg.

Al gylle udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. Der udarbejdes mark- og gødningsplan, og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførslen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er desuden BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere er det BAT at undlade at tilføre gødning til arealer der skråner, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Kommunens vurdering af BAT ift. udbringning af husdyrgødning

Miljøstyrelsen skriver i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" om ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning. De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

Hjørring Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen konkluderer, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

Kommunen finder derfor, at det ansøgte lever op til kravene til BAT vedr. udbringning af husdyrgødning.

7 BAT vedr. management

7.1. BAT for forbrug af energi og vand

Der findes ikke BAT-standardvilkår vedrørende forbrug af energi og vand i BREF (2003) eller i Miljøstyrelsens retningslinjer. Der forefindes ikke normtal for forbrug af energi og vand i forskellige bedriftstyper, idet forbruget vil afhænge af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom, hvorfor det ikke er muligt påbyde vilkår om konkrete, målbare reduktioner.

I henhold til BREF er det med henblik på at reducere energiforbruget BAT at anvende naturlig ventilation. Når der anvendes mekanisk ventilation er det BAT at optimere udformningen af ventilationssystemet samt at undgå modstand gennem hyppig eftersyn og rengøring af ventilationssystemet. Det er desuden BAT at anvende lavenergibelysning.

Ligeledes er det med henblik på at reducere vandforbruget BAT at rengøre stald og inventar med højtryksrensere efter hver produktionscyklus, at foretage regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager.

Ansøger har oplyst (*gengivet i kursiv*):

Der er naturlig ventilation i alle staldbygninger. Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkekøling. Varmen anvendes til opvarmning af stuehus og brugsvand i malkestald.

Udendørs lyskilder er markeret på anlægstegningen (bilag 2). Der er dagslysstyring på udendørs belysning og timer på lys i staldafsnittene. Der anvendes lavenergi-belysning. Der etableres LED lys i den nye stald.

Det forventede forbrug af olie, el m.m. fremgår af bilag 3.

Det forventede vandforbrug fremgår af bilag 3. Der foretages jævnlig kalibrering af drikkevandsinstallationer med henblik på reduktion af vandforbruget. Vaskevand fra malkeanlæg anvendes til rengøring af malkestald. Kølevand fra mælkekøling (ca. 1 l pr. kg mælk) anvendes til drikkevand til køerne. Staldene rengøres normalt én gang årligt.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

I henhold til BREF (2003) er det BAT at registrere energi- og ressourceforbrug, og sammenholdes dette med ansøgers tiltag med henblik på reduktion af energi- og vandforbruget, vurderer kommunen, at bedriften lever op til BAT. Hjørring Kommune gør endvidere opmærksom på, at det er en fast del af det regelmæssige miljøtilsyn på alle husdyrbrug og virksomheder, at presse på og inspirere til en løbende reduktion af energi og vand.

7.1 Management og egenkontrol

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for management og egenkontrol. Ansøgers egen redegørelse er gengivet i *kursiv*.

- *Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkraft, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres*
- *Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen, der offentliggøres omkring 1. april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år)*
- *Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov*
- *Der udarbejdes EndagesFoderKontrol (EFK).*
- *Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.*
- *Der er fast dyrlægeaftale.*
- *Der føres sprøjtejournal, medicinjournal og logbog for gylletanke.*
- *Gylletanke bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant.*
- *Køletanken tæthedsprøves hvert år af et autoriseret kølefirma.*
- *Der er lavet beredskabsplan, således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt.*
- *Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.*
- *Ved påfyldning af marksprøjte sikres at der ikke sker overløb.*
- *Der er vandforsyning fra lukket system.*
- *Der leveres mælk til Arla og produktionen er dermed omfattet af kvalitetsprogrammet Arlagården, der stiller en række krav til de daglige rutiner på ejendommen.*

Den nævnte beredskabsplan for bedriften, beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild m.v. En beredskabsplan findes allerede på ejendommen. Kommunen har vurderet beredskabsplanen og tidligere stillet vilkår om opdatering og formidling til medarbejdere m.v., og finder ikke at det er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

I forbindelse med ansøgningen er der derudover indsendt en række oplysninger om de øvrige produktionsforhold på ejendommen, herunder oplysninger om ventilationsforhold, spildevandsforhold, forbrug af råvarer, energi og vand, transport til og fra ejendommen, affaldshåndtering samt støjkluder på ejendommen. Den samlede redegørelse ses i Bilag 1.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Det vurderes at ejeren i forhold til management og egenkontrol lever op til kravet om BAT.

8 Bilag

Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)

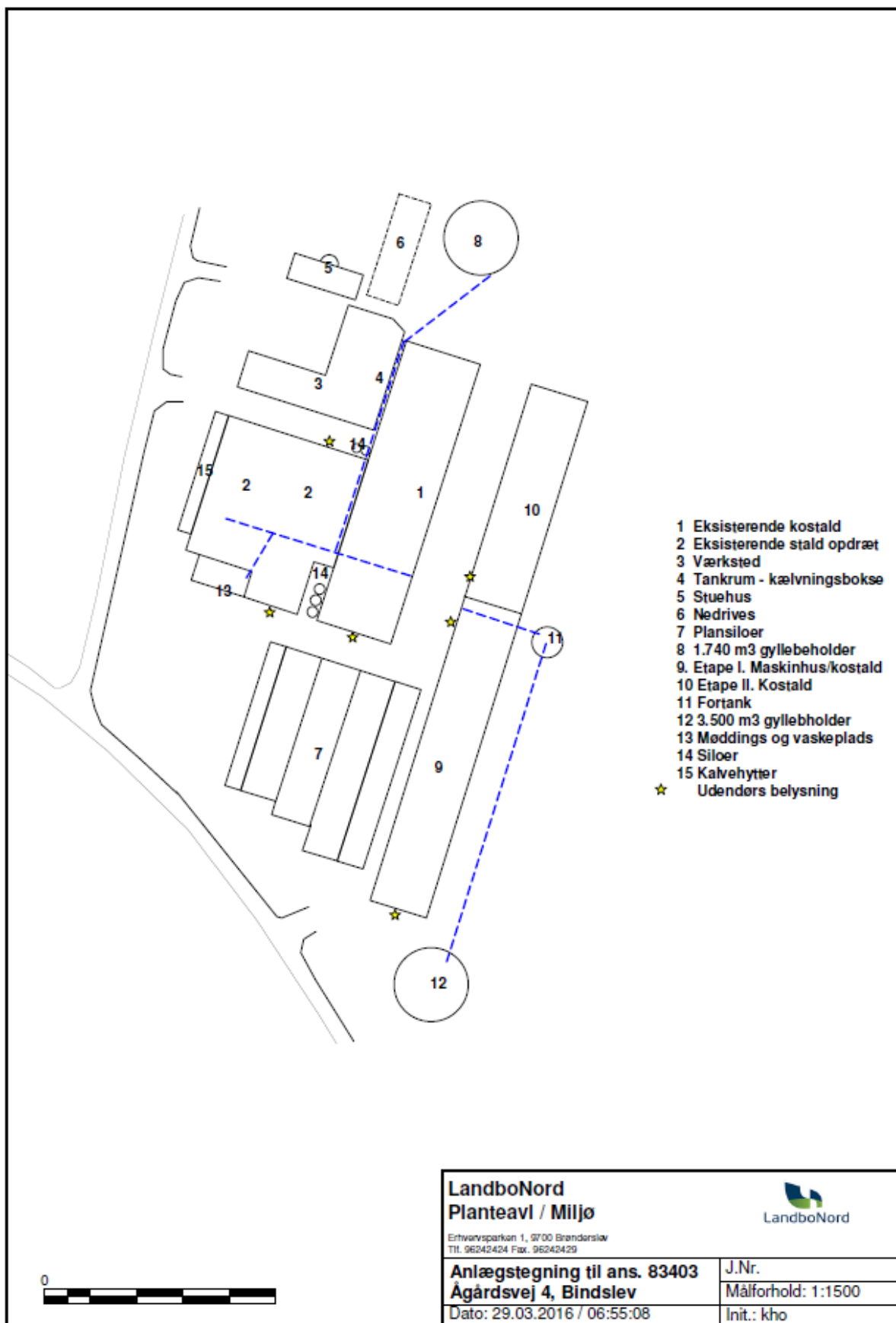
A. Spildevand						
Spildevandstype	Årlig mængde, ca. m ³		Opsamling / bortskaffelse			
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt		
Sanitært spildevand (drift)	70 m ³	70 m ³	Trixtank	trixtank		
Vaskeplads	107 m ³	107 m ³		Gylle		
Tagvand fra stalde	6.718 m ³	6.718 m ³	Terræn	Terræn		
Malkestald/mælkerum	1.240 m ³	1.910 m ³	Indregnet i gyllen			
Ensilagepladser	1.890 m ³	1.890 m ³	Udsprinkles			
Bemærkninger: Der er indregnet 3.100 l rengøringsvand og drikkevandsspild pr. ko i gyllemængden						
B. Forbrug af råvarer, energi og vand						
Ressource	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (tanktype, bygning, indretning)			
Dieselolie til traktorer m.v.	40.000 l	40.000 l	2.500 l tank			
Fyringsolie	-	-				
Benzin	200 l	200 l	Værksted			
Smørelolie	200 l	200 l	Værksted			
Halm til halmfyr	-	-				
Kunstgødning	Afhænger af normer					
Indkøbt foder	560 tons	890 t	Siloer			
Pesticider	Afhænger af midlerne			- Udfører ikke sprøjtearbejde selv		
Kemikalier	12 x 200l	12 x 200l	I tankrum			
Elforbrug til lys, opvarmning m.v.	240.000 kWh	280.000 kWh				
Drikkevand og vaskevand (drift)	13.000 m ³	18.000 m ³				
Andet						
Bemærkninger:						
C. Transport til og fra ejendommen						
	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport		Antal transporter pr. år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Levende dyr - 2-ugers tyrekalve -	130Stk	200 Stk	Stk	Stk	20	20
Døde dyr	40	60			40	60
Indkøbt foder	560 t	890 t	30 t	30 t	19	30
Eget korn o.lign.						

Gylle	13.400 t	15.140 t	20-36 t	20-36t	400	450
Dybstrøelse	360 t	361 t	10 t	10 t	36	36
Halm fra mark	150 t	150 t	5 t	5 t	30	30
Dieselolie	40.000 l	40.000 l	2.500 l	2.500 l	16	16
Fyringsolie	-	-				
Andet						
Bemærkninger:						
D. Affald						
	Opbevaring			Bortskaffelse		
Dagrenovation	Container ved stuehus			Kommunal ordning		
Døde dyr	Afhentningsplads			DAKA		
Landbrugsplast	Container			Kommunal ordning		
Papir/nylonsække	Container			Kommunal ordning		
Klinisk risikoaffald	I karrusel			Dyrlæge		
Emballage fra sprøjtemidler	Sprøjter ikke selv – maskinstation tager med					
Rester af sprøjtemidler						
Spildolie	Service foretages på værksted					
Oliefiltre						
Akkumulatorer						
Dæk						
Jern/metal	Ved indkørsel			Produkthandler		
Spraydåser	Container			Kommunal ordning		
Lysstofrør				Kommunal ordning		
Elektronisk affald				Kommunal ordning		
Andet						
Bemærkninger:						
E. Støjklider						
Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj		Placering		
Ventilation						
Korntørring						
Malkeanlæg	3 gange dagl.	Vakuumpumpen er frekvensstyret og kører derfor mindst muligt.				
Foderanlæg						
Kompressor						
Gyllepumper	3 t /uge					
Daglig brug af traktor	1 t					
Transport af levende dyr						
Bemærkninger:						

Bilag 2. Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre

Bilag 3. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

Retsgrundlag

Hjørring Kommune har vurderet, om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning⁸. Kommunen har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁹. Endvidere har kommunen vurderet, om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-områder og/eller yngle- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt¹⁰. Herved har kommunen sikret sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelige med hensynet til omgivelserne¹¹.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg. Kommunens vurdering af påvirkningen med ammoniak, skal tage udgangspunkt i driften fra før husdyrbruget udvidede første gang efter 1. januar 2007. I 2008 blev der givet godkendelse til udvidelse af husdyrbruget og vurderingen af påvirkningen med ammoniak tager således udgangspunkt i nudriften fra før udvidelsen i 2008¹².

Beskyttet natur (naturbeskyttelses-, husdyrgodkendelsesloven og habitatdirektivet)

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m² og for moser, også hvis de ligger i tilknytning til søer eller vandløb.

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af en række konkrete ammoniakfølsomme naturtyper. Inden for de internationalt beskyttede Natura 2000-områder (kategori 1-natur) kan der således maksimalt tillades en total ammoniakbelastning på 0,2 – 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet og størrelsen af øvrige husdyrbrug i nærområdet. Samme lov fastsætter også beskyttelsen mod ammoniak på udvalgte naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om højmoser, lobeliesøer og heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha (kategori 2-natur), der er beskyttet mod en total ammoniakbelastning på mere end 1 kg N/ha per år, fra et givent husdyrbrug¹³.

⁸ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁹ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

¹⁰ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

¹¹ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

¹² Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

¹³ Jf. Bilag 3, A, Nr. 2 i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Beskyttelsesniveauet på øvrige heder, moser og overdrev beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove (kategori 3-natur) beror på en konkret vurdering af, om der er tale om et naturområde af særlig regional eller lokal interesse¹⁴.

Denne vurdering beror først og fremmest på en vurdering af områdets naturkvalitet på en skala fra I – V (høj, god, moderat, ringe og dårlig). Naturkvaliteten vurderes dels efter områdets struktur, dvs. vegetationssammensætning, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Desuden vurderes kvaliteten i forhold til diversiteten og artssammensætning på arealet, samt arternes følsomhed overfor ammoniak. Registrerede plantearter kategoriseres i denne sammenhæng som hhv. særligt værdifulde, positive, typiske, problematiske eller øvrige på baggrund af en artsliste udarbejdet af DMU. Endelig vurderes arealets værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr og som yngle- og rasteområde for arter beskyttede efter habitatdirektivet (Bilag IV-arter).

Herudover inddrages en række øvrige forhold i vurderingen af krav til den maksimale ammoniakbelastning. Det gælder områdets:

- Status i kommuneplanen, herunder om det er omfattet af en udpegning som værdifuldt naturområde, økologisk forbindelse, rekreativt område eller værdifuldt kulturmiljø
- Status i forhold til fredninger, handleplaner for naturpleje eller anden planlagt naturindsats

Endelig inddrages hensynet til områdets ammoniakfølsomhed i forhold til den ammoniaktilførsel arealet modtager fra andre kilder. Det vil dels sige den generelle baggrundsbelastning i området, men også tilførslen fra konkrete lokale kilder, såsom husdyrbruget nuværende produktion, samt udbringning af gødning på nærliggende arealer.

Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lagre er i Miljøstyrelsens ansøgningssystem beregnet til 1.785,38 kg N/år ved godkendelsen i 2008 og 4.779,39 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 2.994,01 kg N/år. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Natura 2000 (Kategori 1- natur)

Screening

Nærmeste Natura 2000 område er Uggerby Klitplantage og Uggerby Å's udløb (EF-habitatområde 5), der ligger omkring 3,7 km nordvest for driftsbygningerne.

Da driften af husdyrbruget ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

¹⁴ Jf. Bilag 3, A, Nr. 3 i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden, er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-områder.

Kategori 2- natur

I nærheden af ejendommen er der registreret flere kategori 2-overdrev (Fig. 1).

Naturpunkt 2 og 3:

Et overdrev over 2,5 ha og dermed et § 7 areal. Området består af flere sammenhængende arealer ned mod Uggerby Å, der funktionelt fungerer som ét overdrev.

Arealet ligger i område udpeget som særligt værdifuldt naturområde og økologisk forbindelse i Kommuneplan 2013.

Tålegrænsen for overdrev ligger i intervallet 10 - 20 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 14,2 kg N/ha per år.

Da området er kategori 2- natur må totalbelastningen med ammoniak fra stald og lager på arealet ikke overskride 1,0 kg N/ha per år.

Efter udvidelsen tilføres samlet 0,7 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I) i naturpunkt 2 og 0,5 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I) i naturpunkt 3, hvilket ikke overskrider den tilladte totalbelastning på 1,0 kg N/ha per år for § 7 området.

Naturpunkt 4:

Et overdrev over 2,5 ha og dermed et § 7 areal. Området ligger ned mod Hesselbæk, og er sammenhængende med arealer ned mod Uggerby Å. Funktionelt fungerer disse som ét overdrev.

Arealet ligger i område udpeget som særligt værdifuldt naturområde og økologisk forbindelse i Kommuneplan 2013.

Tålegrænsen for overdrev ligger i intervallet 10 - 20 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 14,2 kg N/ha per år.

Da området er kategori 2- natur må totalbelastningen med ammoniak fra stald og lager på arealet ikke overskride 1,0 kg N/ha per år.

Efter udvidelsen tilføres samlet 0,5 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I) i naturpunkt 4, hvilket ikke overskrider den tilladte totalbelastning på 1,0 kg N/ha per år for § 7 området.

Kategori 3- natur

I nærheden af husdyrbruget er der registreret en mose beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 beliggende ned mod Gøggård Bæk (Fig. 1). Det er kommunens vurdering, at der ikke ligger ammoniakfølsom skov nær husdyrbruget.

For kategori 3-natur gælder, at kommunen ikke kan fastsætte krav om en samlet, maksimal merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha/år. For naturområder, hvor depositionen er beregnet til mindre end 1,0 kg N/ha/år, vurderer kommunen at det ikke er nødvendigt at foretage en vurdering af den berørte natur. For naturområder, hvor depositionen er beregnet til mere end 1,0 kg N/ha/år, kan kommunen efter en konkret vurdering af naturområdet, tillade en højere deposition.

Naturpunkt 1:

En mose på ca. 2,3 ha, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Arealet ligger i område udpeget som særligt værdifuldt naturområde og udenfor områder udpeget som økologisk forbindelse i Kommuneplan 2013. Tålegrænsen for moser ligger i intervallet 15 - 25 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 14,2 kg N/ha per år.

Efter udvidelsen sker der en merbelastning på 0,4 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I) i naturpunkt 1. Det er derfor ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da denne ikke overskrider 1,0 kg N/ha per år, hvilket er det skrappeste krav kommunen kan stille til kategori 3- natur (se tabel 1).

Påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter

Yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, er beskyttet mod beskadigelse og ødelæggelse.

Screening

Hjørring Kommune har ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af husdyrbruget, men følgende arter omfattet af bilag IV kan have yngle- eller rasteområder på arealer i nærheden.

Odder *Lutra lutra* og flere arter af Flagermus findes udbredte i det meste af kommunen. Arterne vurderes dog ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løgrø *Pelobates fuscus*, Strandtudse *Bufo calamita*, Stor vandsalamander *Triturus cristatus* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af kommunen. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres yngle- og rasteområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padde eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padde og firben. Yngle- og rasteområder for disse arter i området vil normalt begrænse sig til områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nærmeste registrerede forekomst af kvælstoffølsomme bilag IV - arter ligger mere end 4,5 km fra husdyrbruget. Det er derfor ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

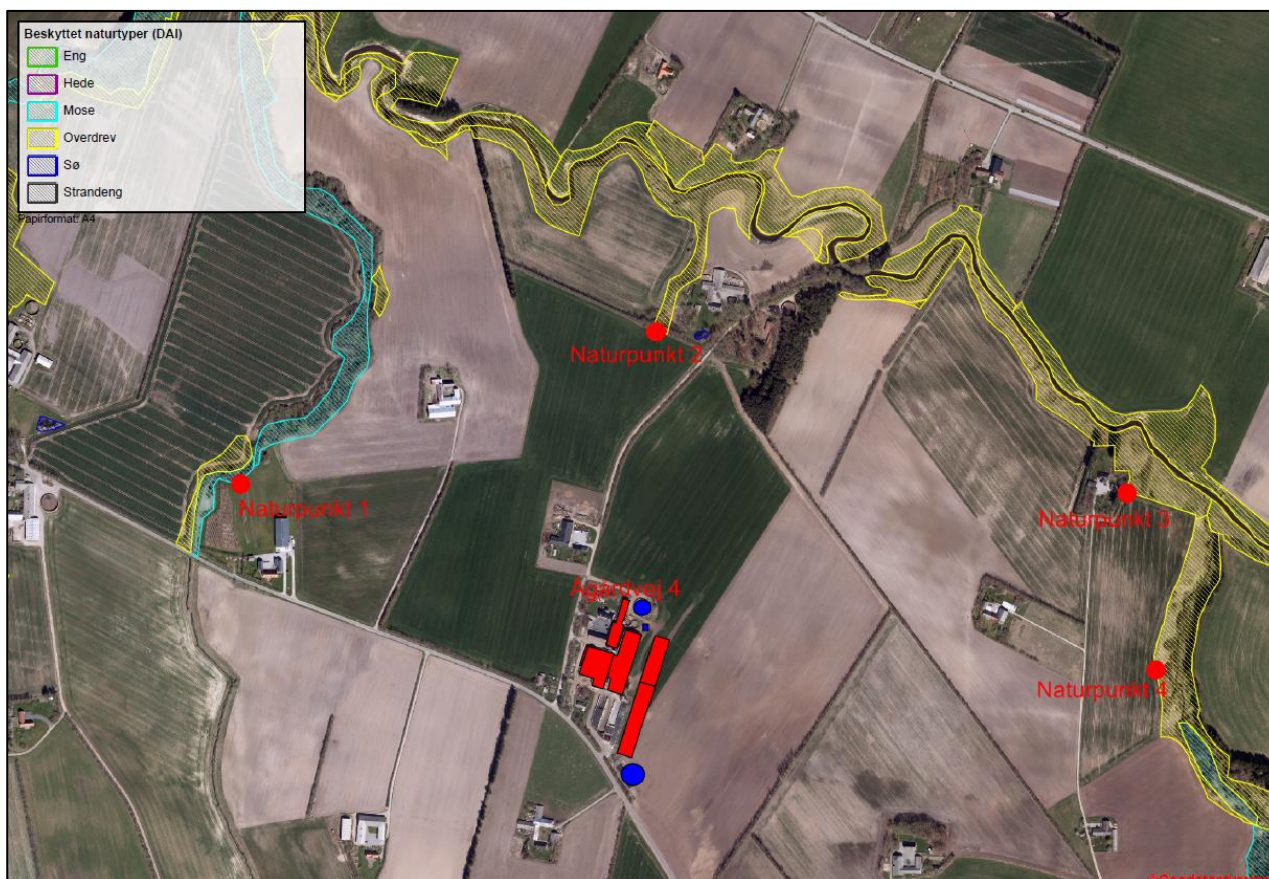
Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på de nævnte bilag IV arter.

Tabel I: Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter:

Naturpunkt	1	2	3	4	5
Naturtype	Mose	Overdrev	Overdrev	Overdrev	Natura 2000
Natur-kategori	3	2	2	2	1
Merdeposition fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,4	0,5	0,3	0,3	0,0
Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)	(1,0)	-	-	-	-
Totalbelastning fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,6	0,7	0,5	0,5	0,0
Tilladt totalbelastning (kg N/ha per år)		1,0	1,0	1,0	0,2 – 0,4 -0,7
Afstand fra stald og lager til naturpunkt (m)	582	409	728	737	4.490
Planstatus	Særligt værdifuldt naturområde	Særligt værdifuldt naturområde og økologisk forbindelse			

^Afstand fra stald og lager er opgivet som kortest afstand fra nærmeste stald/lager til naturpunktet.

Figur 1. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-4 (rød prik).

Bilag 4. Oversigt over ejendommens vilkår

I Bilag 1 derimod

I oversigten har kommunen samlet de vilkår fra den eksisterende miljøgodkendelse med tillæg, som kommunen vil fokusere på i miljøtilsynet fremover. De nye og de ajourførte vilkår i dette tillæg og revurdering indgår naturligvis også i denne oversigt.

Husk at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i godkendelsen eller de nye, påbudte vilkår.

Ophør

Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspredning. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor. (*vilkår 1.7.1. – Tillæg til miljøgodkendelse af 10. april 2015*)

Gyldighed

Tillægget til miljøgodkendelsen bortfalder, hvis ikke bygge- og anlægsarbejder er igangsat inden 2 år fra denne afgørelse er meddelt. (*vilkår 1.4.1. – Tillæg til miljøgodkendelse af 10. april 2015*)

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for 3 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis dyreholdet ikke er fuldt udvidet inden fristens udløb, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke er udnyttet. (*vilkår 1.4.1. – Dette tillæg*)

Husdyrbrugets beliggenhed

Der skal ske matrikulær sammenlægning af de to ejendomme, med adresse på henholdsvis Ågårdvej 4 og Hejselbækvej 16, inden tillægget til miljøgodkendelsen udnyttes. (*vilkår 2.1.1. – Dette tillæg*)

Husdyrholdet og staldanlæg

Der skal være skrabeanlæg og foretages effektiv skrabning af spalterne i stald nr. 1, 2, 9 og 10 på anlægstegningen (Bilag 2). (vilkår 3.1.1. – Dette tillæg)

Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor: (vilkår 3.1.2. – Dette tillæg)

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser/ mælkeydelse	Antal årsdyr	DE
Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	Kostald (nr. 1)	14.000 kg	168	285,16
Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	Ny stald etape 1 (nr. 9)	14.000 kg	180	305,52
Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	Ny stald etape 2 (nr. 10)	14.000 kg	280	475,26
Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	Kælvingbokse (nr. 4)	14.000 kg	10	16,97
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	Opdrætsstald (nr. 2)	6 – 24 mdr.	160	72,36
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Hytter	40 – 60 kg	200	2,61
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Opdrætsstald (nr. 2)	0 – 6 mdr.	100	27,03
Dyreenheder i alt				1.184,91

Husdyrgødning

Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. (vilkår 4.1.1. – Tillæg til miljøgodkendelse af 10. april 2015)

Markstakke med komposteret dybstrøelse må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra nabobeboelse. (vilkår 4.1.4. – Tillæg til miljøgodkendelse af 10. april 2015).

Der skal laves skriftlig aftale med biogasanlæg om årlig modtagelsen af gylle svarende til 641 DE, eller det antal DE som overstiger 544,1. Aftalen skal kunne fremvises, når kommunen forlanger det. (vilkår 4.1.1. – Dette tillæg)

Der skal etableres fast overdækning på gyllebeholder nr. 8 og 12 på anlægstegningen (Bilag 2). (vilkår 4.1.2. – Dette tillæg)

Ensilage

Det eksisterende løvtræshegn mod syd og vest for de projekterede plansiloer skal til enhver tid vedligeholdes, således at plansilo-anlægget så vidt mulig ikke er synlig fra Ågårdvej og Hejselbækvej. (vilkår 4.4.1. – Miljøgodkendelse af 5. februar 2008)

Markstakke med ensilage må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra nabobeboelse. (vilkår 3.3.1. – Tillæg til miljøgodkendelse af 10. april 2015)

Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted. I tilfælde af etablering af ensilage i markstak skal tidspunkt og placeringen noteres på et kortbilag i driftsjournalen. (vilkår 3.3.2. – Tillæg til miljøgodkendelse af 10. april 2015)

Transport

Transport af flydende husdyrgødning på offentlig vej fra Ågårdvej til gylletanken i Tuen, skal foregå i lukket transportvogn, der ikke anvendes til udspreddning af husdyrgødningen i marken. (vilkår 6.3.1. – Miljøgodkendelse af 5. februar 2008)

BAT for forbrug af energi og vand

Husdyrbruget skal under tilsynet redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nye metoder eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen fra husdyrbruget. (*vilkår 8.1.1. – Miljøgodkendelse af 5. februar 2008*)

Anlæg der er særligt energiforbrugende, f.eks. ventilations- og mælkekøleanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt. (*vilkår 8.1.2. – Miljøgodkendelse af 5. februar 2008*)

Ved udskiftning af anlæg og maskiner skal der vælges tidssvarende modeller, som lever op til forøgede krav vedrørende påvirkning af miljø og natur. (*vilkår 8.1.3. – Miljøgodkendelse af 5. februar 2008*)

Management og egenkontrol

Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges. (*vilkår 4.1.2. – Tillæg til miljøgodkendelse af 10. april 2015*)

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol. (*vilkår 10.1.1. – Miljøgodkendelse af 5. februar 2008*)

Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i mappe på kontoret ved malkekarrusellen. Kopi af beredskabsplan findes i mappe på kontoret i stuehuset. (*vilkår 10.1.2. – Miljøgodkendelse af 5. februar 2008*)